

Кримчани гинуть на війні. Політв'язнів продовжують піддавати жорстокому поводженню та відмовляють у лікуванні, етапують у пенітенціарні установи. Стало відомо про тортури, переслідування, кримінальні справи, рішення апеляцій та незаконні вироки. Крим страждає на нестачу води. Зафіксовані нові загрози історичної спадщини. Українські війська продовжують завдавати ударів на півострові.

●
Призов та загибель кримчан на війні

З моменту повномасштабного вторгнення загинули щонайменше 1820 кримчан. Вдалося встановити факти загибелі мешканця Бахчисарая, жителів Севастополя Миколу Аверіна, Олександра Стельмана, В'ячеслава Григор'єва, Антон Попова, Олександра Федотова, Данила Давидюка, Михайла Дроздова, уродженців України Юрія Холошу, Сергія Гладунова, Артема Шелеста. Поранили військовослужбовців масово повертають на фронт замість демобілізації. Відбувається масовий призов першокурсників на строкову службу, кількість охочих проходити альтернативну службу — зросла. Новий закон, що передбачає цілорічний призов до армії, набрав чинності.

●
Переслідування

Росія внесла Есму Німетулаєву, Ельвізу Алієву, Февзіє Османову, Насібу Саїдову та Рустема Фахрієва до «переліку (реєстру) осіб, причетних до екстремістської діяльності». Співробітники Центру «Э» провели обшук в офісі Кримської колегії адвокатів, де працюють Едем Семедляєв, Еміль Курбедінов, Назім Шейхмамбетов, Ельвіна Семедляєва, Рустем Камільов та Лілія Гемеджі. Інший обшук відбувся у Судаку в домі журналістки Ленори Дюльбер. Мер Ялти Яніна Павленко покарала винуватців, що замовили фотозону в «українській кольоровій палітрі».

●
Переслідування за проукраїнські та антивоєнні висловлювання

●
Кримінальні справи

На 53-річну жительку Севастополя склали адміністративний протокол за ч. 1 ст. 20.3.3 КоАП РФ (дискредитація Збройних Сил Російської Федерації) за коментарі в Інтернеті.

Миколу Петраша і жительку Севастополя звинувачують за ч. 2 ст. 280 КК (публічні заклики до екстремізму).

49-річного севастопольця та жителя Керчі 1962 р.н. обвинувачують за ч. 2 ст. 205.2 КК РФ (публічні заклики до тероризму).

За сприяння терористичній діяльності (ст. 205.1 КК РФ) судитимуть кримчанина.

За статтею 275 КК РФ (державна зрада) судитимуть двох (перший, вірогідно, викрадений раніше Тарас Худак) кримчан. Жителя Сімферопольського району звинувачують у скоєнні державної зради та набутті вибухових пристроїв.

Вірянок Свідків Єгови Олену Івашину та Ольгу Підлісну із міста Саки відправлено під домашній арешт. Івашину звинуватили за ч. 1 ст. 282.3 КК (фінансування діяльності екстремістської організації).

●
Вироки

Київський районний «суд» Сімферополя визнав Ленору Дюльберову винною за ст. 20.29 КпАП (масове поширення екстремістських матеріалів) та оштрафував її на 3 000 ₴ (суддя — Валентина Каминіна).

Армянський міський «суд» оштрафував Петра Продіуса на 30 000 ₴ за частиною 3 статті 20.1 КпАП РФ (неповага до органів влади) за публікацію у фейсбуці картини з точилкою для олівців у вигляді президента РФ (суддя — Олександр Савченко).

Залізничний районний «суд» Сімферополя заочно засудив Назара Трофімова за ч. 2 ст. 280 КК РФ (публічні заклики до екстремізму) на 3,5 роки у колонії загального режиму, його оголосили у міжнародний розшук.

Советський районний «суд» визнав Сергія Лапоногова винним за трьома епізодами статті 280 (публічні заклики до екстремізму) і засудив на 3 роки позбавлення волі за заклики до насильницьких дій стосовно представників однієї з національностей (суддя — Джангар Сангаджі-Горяєв).

Так званий мировий суддя судової дільниці №10 Київського району Сімферополя оштрафував 74-річного Енвера Сейтмететова на 2 000 ₴ за адміністративним протоколом про ототожнення дій СРСР та нацистської Німеччини (ч. 1 ст. 13.48 КоАП РФ). Так званий мировий суддя судової дільниці №16 Центрального району Сімферополя оштрафував на 100.000 ₴ засновника мережі ресторанів El Pastor Володимира Сизих за ч. 2 ст. 5.26 КпАП (публічне осквернення релігійної символіки).

Стало відомо про вирок жительці Мелітополя у справі про державну зраду, яку засудили до 12,5 років ув'язнення.

Верховний суд РФ розглянув касаційну скаргу у справі «другої Бахчисарайської» групи Хізб ут-Тахрір і залишив у силі вироки Сейрану Салієву, Марлену Асанову, Тимуру Ібрагімову, Серверу Зекір'яєву, Мемету Белялову.

Московський районний суд відхилив апеляцію правозахисниці Лутфіє Зудієвої на рішення Замоскворецького суду, який відмовився задовольнити позов з вимогою виключити її з реєстру «інагентів».

Абібуллу Смедляєва, Еміра Куртнезірова, Рустема Мустафаєва, Мірзалі Тажибаєва та Бахтіяра Аблаєва етапували із СІЗО-2 Сімферополя в Ростов-на-Дону. До в'язниці в Димитровграді Ульяновської області відправили Сергія Яцкова. Аліну Грек перевели до СІЗО-3 у місті Новочеркаськ Ростовської області. Із СІЗО Сімферополя на етап вивезли Олександра Сізікова, який наразі перебуває транзитом у Краснодарі.

У Тофіка Абдулгасієва виявили злоякісну пухлину в головному мозку. Едем Смаїлов страждає на запальне захворювання нирок, погіршення зору, свист у вухах, проблеми із зубами: йому вже рік не надають медичної допомоги. На погіршення зору і гіпертонію скаржиться Меджит Абдурахманов. Термінової медичної допомоги потребує тяжкохворий Ленур Халілов. Володимир Якименко втратив 15 кг у ШІЗО, у нього загострилися хвороби ШКТ; на чоловіка чинять психологічний тиск.

До штрафного ізолятора перевели Володимира Якименка та Теймура Абдуллаєва. Євген Жуков і Ремзі Бекіров опинилися в суворих умовах утримання. Красногвардійський районний «суд» відмовив Різі Ізетову у переведенні до виправної установи ближче до Криму. Без офіційно висунутих звинувачень, утримувану понад 2,5 роки у Донецькому слідчому ізоляторі Ірину Левченко перевели у СІЗО Сімферополя.

Суддя Південного окружного військового суду Ростова-на-Дону Сергій Образцов продовжив запобіжний захід учасникам справи «третьої Джанкойської групи» Хізб ут-Тахрір до 13 квітня 2026 року. Цей же суд продовжив арешт кримським активістам Азізу Азізову, Мемету Люманову, Рустему Османову та Мустафі Абдураманову до 7 квітня 2026 року.

Богдана Зізу продовжують катувати у колонії: понад рік він не бачив сонячного світла, здоров'ю ув'язненого завдано тяжкої шкоди.

«Реставрацію» Ханського палацу знову продовжили на 2 роки, раніше заподіявши йому незворотної шкоди. У руйнівному стані перебуває імператорський парк у Лівадії. Історичній дачі «Панеа» в Сімеїзі загрожує втрата охоронного статусу. Місцева влада продовжує видавати дозволи на проведення робіт під приводом збереження об'єктів культурної спадщини.

Окупанти вирубують ліс на ділянці вздовж траси Перевальне – Алушта і у парку в Сімферополі та віддають деревину для будівництва бліндажів. Триває незаконна забудова земель плато Ай-Петрі. У лісах півострова встановлюють капкани для полювання на диких тварин. Російські вчені все ще натикаються на сліди старого мазуту. Вододефіцит призвів до погодинної подачі в Алушті.

В результаті спланованих операцій, українським військам вдалося ліквідувати пусковий район ударних БПЛА типу Shahed, розрахунок БпЛА, РЛС на буровій установці «Сиваш», винищувач МіГ-29, радіолокаційний комплекс «Іртиш», літак Ан-26, РЛС 55Ж6М «небо-М», РЛС 64Н6Е, РЛС 39Н6 «каста-2Е2», 96Л6, 2 РЛС «Небо-СВУ», РЛС 92Н6, ЗРК «Панцир-С2», літак МіГ-31, РСП-6М2, 2 літаки Су-27, диспетчерську вежу, пункт базування річкових катерів, місце зберігання безекіпажних катерів, пускову установку комплексу С-300В, РЛС РСП-6М2, командно-штабну машину «Редут-221», станцію радіолокації РПН 9С36М, РЛС Валдай. Ударів завдано по потягу з паливно-мастильними матеріалами, нафтобазі у селищі Бітумне під Сімферополем, чули звуки вибухів у Севастополі, населеному пункті Кіровське, районі аеродромів «Гвардійське» та «Кача». Рух антисмерш знищив паливний склад на станції «Мамут» (Дюрмень), продовольчий склад у Первомайському, спалив авто офіцера РФ у Красногвардійському, поліцейського у Сімферополі, військового у Радянському, військового у Ялті, співробітників Сімферопольського та невідомого військкоматів.

●
Рішення апеляційних та касаційних судів

●
Етапування у пенітенціарні установи в росії

●
Проблеми зі здоров'ям у політв'язнів

●
Умови утримання

●
Торттури

●
Шкода культурній спадщині

●
Виклики довкілля

●
Бойові дії